

РОЗДІЛ 3

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ЕКОНОМІКИ ТУРИЗМУ

А. С. Безугла, Д. Р. Мозгова
*Сумський державний педагогічний
університет імені А.С.Макаренка*

СТРАТЕГІЧНІ НАПРЯМКИ РОЗВИТКУ ЕКСКУРСІЙНОГО БІЗНЕСУ У СУМСЬКІЙ ОБЛАСТІ

У статті розглядаються стратегічні напрямки розвитку екскурсійного бізнесу в межах Сумської області. Висвітлений природно-рекреаційних та історико-культурний потенціал регіону. Дані ресурси можуть бути використані у екскурсійній діяльності та є кокурентно спроможними на туристичному ринку Сумщини та України.

Ключові слова: туристичний бізнес, екскурсійний бізнес, екскурсія.

The article considers the strategic directions of excursion business development within the Sumy region. The natural-recreational and historical-cultural potential of the region is highlighted. These resources can be used in excursion activities and are competitive in the tourist market of Sumy region and Ukraine.

Key words: tourist business, excursion business, excursion.

Постановка проблеми. У наш час розвиток туристичних галузей є стрімким та динамічним процесом у всіх його аспектах. Все більшою мірою відбувається популяризація туристичних продуктів на державному та регіональному рівні. Так сталося, що одним з найголовніших напрямків туристичного бізнесу в Україні є екскурсійна діяльність. Виключенням у цьому питанні не є і Сумська область. Адже щороку збільшується попит на ведення туризму, що поєднаний з екскурсійною діяльністю. Тому проблема стратегічних напрямків для розвитку екскурсійного бізнесу на Сумщині є актуальною та потребує детального вивчення.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Питанням розвитку та основам стратегічного спрямування екскурсійної діяльності в Україні свого часу займалися: Барабицька В., Галасюк С., Головатий М., Зінченко В., Малиновська О., Федорченко В.

Постановка завдання. Основні завдання дослідження полягають у висвітленні природно-рекреаційного потенціалу місцевості та культурно-історичної спадщини, як основи для розвитку екскурсійної діяльності у Сумській області, а також аналізі основних стратегічних напрямків для ведення екскурсійного бізнесу у регіоні.

Формулювання мети. Обґрунтувати стратегічні напрямки розвитку екскурсійного бізнесу в межах Сумської області, як перспективну складову туристичного господарства регіону.

Виклад основного матеріалу дослідження. Екскурсійний бізнес – це складова туристичного господарства, що відповідає за проведення екскурсій та отримання доходів від екскурсантів. Саме поняття «екскурсія» трактується, як методично продуманий показ природних чи історико-культурних об'єктів, що є потенційно привабливими для споживачів.

Розвиток екскурсійної діяльності стимулює зайнятість, розвиток підприємництва, інвестицій в інфраструктуру і транспорт, збереження національної спадщини, а також розвиток стимулюючих факторів, які сприяють поліпшенню якості життя місцевого населення і гостей країни.

Для розвитку туристичної галузі в Сумській області було розроблено Програму сталого розвитку туризму в Сумській області на період 2018-2022 років. Відповідно до якої виокремлено основні шляхи реалізації Програми, а саме – розвиток туристичної інфраструктури, підвищення якості туристичного обслуговування та покращення туристичного сервісу; створення якісних туристичних

продуктів, здатних максимально задовольнити потребу туристів; підвищення науково-методичного та кадрового забезпечення туристичної галузі; реалізація масштабної маркетингової компанії з метою популяризації туристичного потенціалу області, формування позитивного туристичного іміджу [1].

Так нами було встановлено, що територія Сумської області має значний історико-культурний потенціал для ведення екскурсійної діяльності та відповідно є конкурентно-спроможною на туристичному ринку в цьому плані. На Сумщині нараховують близько 3465 пам'яток, що відносяться до історико-культурної спадщини, серед них є не тільки унікальні на регіональному рівні, але і неповторні на державному. Так на державному обліку знаходиться 367 пам'яток, з них 5 – національного значення. Проаналізувавши список найважливіших історичних поселень України 15 знаходиться в межах Сумського регіону, а саме: Ворожба, Ромни, Путивль, Білопілля, Низи, Охтирка, Вороніж, Кролевець, Глухів, Конотоп, Суми, Тростянець, Серединна-Буда, Терни, Лебедин [1].

Для ефективного ведення екскурсійного бізнесу в регіоні наявні також і природно-рекреаційні ресурси. Так в межах Сумської області зосереджено мішані ліси (сосна, дуб, береза) – північні області, у центральних районах – острівні ліси (липа, клен, ясен), трапляються дубові гаї. На території області розташовано багато об'єктів і територій природно-заповідного фонду, як от «Михайлівська цілина», заказники, дендропарк, заповідні урочища. Наявна також і розгалужена гідрологічна мережа, яку можна використувати для активного та спортивного туризму[2].

Основні стратегічні напрямки розвитку екскурсійного бізнесу в межах Сумської області відображені на рис.1.

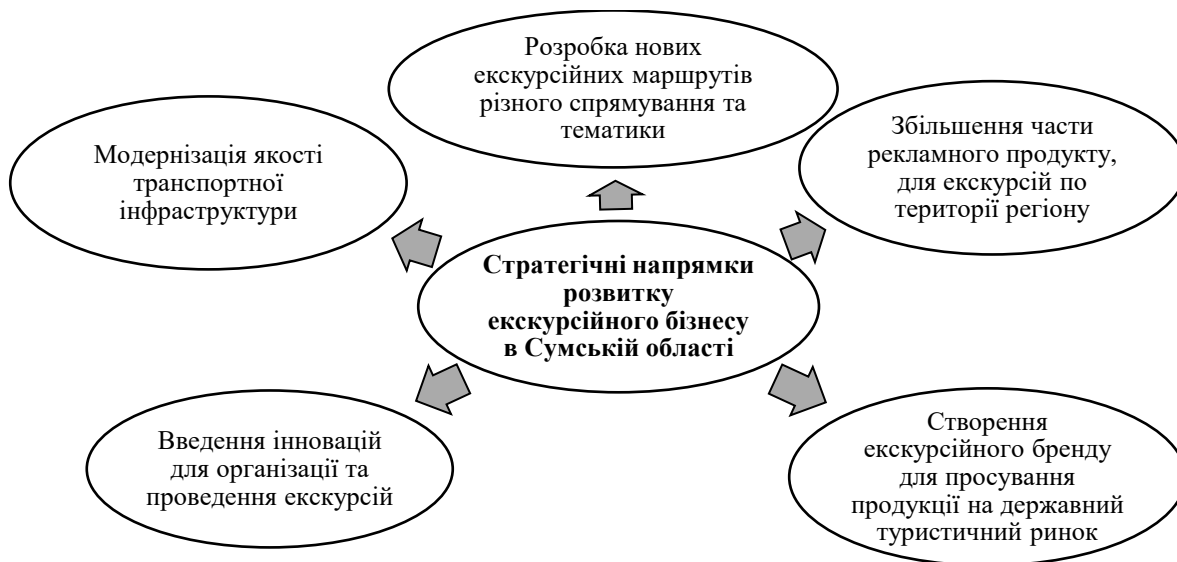

Рис.1. Стратегічні напрямки розвитку екскурсійного бізнесу в межах Сумської області

Тож, основними стратегічними напрямками екскурсійного бізнесу в Сумській області є: розробка нових екскурсійних маршрутів різного спрямування та тематики; збільшення частки рекламного продукту, для екскурсій по території регіону; створення екскурсійного бренду для просування продукції на державний туристичний ринок; введення інновацій для організації та проведення екскурсій; модернізація якості транспортної інфраструктури.

Окремо виділено SWOT-аналіз розвитку екскурсійної діяльності в регіонах Сумщини, що відображений у таблиці 1. Так до сильних сторін екскурсійного бізнесу в регіоні слід віднести: наявність унікальних туристських ресурсів, деякі з них є неповторними на державному рівні; сприятливі умови та значний туристський потенціал для розвитку екскурсійного бізнесу; розвиток зеленого туризму; наявність базової інфраструктури, що необхідна для проведення екскурсій; колорит місцевості.

Серед слабких сторін слід виділити: недосконалу транспортну інфраструктуру; відсутність екскурсійного бренду Сумщини; відсутність високого рівня інфраструктури на території громад та під час подорожі до неї; недосліджені культурно-історичні та архітектурні пам'ят-

ки території, або їх занедбаність; низький рівень упровадження новітніх технологій у екскурсійну діяльність.

Таблиця 1

SWOT-аналіз розвитку екскурсійної діяльності в регіонах Сумщини

Сильні сторони	Слабкі сторони
1	2
<ol style="list-style-type: none"> 1. Наявність унікальних туристських ресурсів; 2. Сприятливі умови та значний туристський потенціал для розвитку екскурсійного бізнесу; 3. Розвиток зеленого туризму; 4. Наявність базової інфраструктури, що необхідна для проведення екскурсій; 5. Колорит місцевості; 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Недосконала дорога по області; 2. Відсутність екскурсійного бренду Сумщини; 3. Відсутність високого рівня інфраструктури на території громад та під час подорожі до неї; 4. Недосліджені пам'ятки території, або їх занедбаність; 5. Низький рівень упровадження новітніх технологій у екскурсійну діяльність.
3	4
Можливості	Загрози
<ol style="list-style-type: none"> 1. Популяризація розвитку регіонального екскурсійного бізнесу; 2. Збільшення надходжень до бюджету регіону; 3. Поява нових робочих місць в межах Сумської області; 4. Створення іміджу та бренду території; 5. Просування нових екскурсійних маршрутів; 6. Збільшення потоку туристів; 7. Залучення інвесторів. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Низька конкурентоспроможність місцевих пропозицій по відношенню до виїзного туризму; 2. Недостатня кількість надходження із обласного бюджету; 3. Прикордонне положення із Російською Федерацією; 4. Недостатній турпотік через захворювання Covid-19; 5. Незацікавленість адміністрації.

Висновки та перспективи подальших наукових досліджень. Тож можна зробити висновки, що основними стратегічними напрямками для ведення туристичного бізнесу в Сумській області є: розробка нових екскурсійних маршрутів різного спрямування та тематики; збільшення частоти рекламного продукту, для екскурсій по території регіону; створення екскурсійного бренду для просування продукції на державний туристичний ринок; введення інновацій для організації та проведення екскурсій; модернізація якості транспортної інфраструктури.

Список використаних джерел

1. Програма сталого розвитку туризму у Сумській області на 2018-2022 рр. Веб-сайт. URL: http://kultura.sm.gov.ua/images/docs/2021/17-session-37_7-skl.pdf (Дата звернення: 30.05.2022).
2. Стратегія регіонального розвитку Сумської області на 2021-2027 роки. URL: <https://www.minregion.gov.ua/wp-content/uploads/2020/12/strategiya-regionalnogo-rozvytku-sumskoyi-oblasti-na-2021-2027-roky.pdf> (Дата звернення 30.05.2021).